

Ár 2014, miðvikudaginn 30. apríl, er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Haukur Guðmundsson, formaður, Geir Arnar Marelsson, Hildigunnur Hafsteinsdóttir, Jóhann Tómas Sigurðsson og Unnur Erla Jónsdóttir.

Fyrir er tekið **mál nr. 19/2014:**

M
gegn
F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefndur sóknaraðili, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 8. febrúar 2014, með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 8. febrúar 2014. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 13. febrúar 2014, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi dagsettu 11. mars 2014. Var bréfið sent sóknaraðila, með bréfi nefndarinnar, dagsettu 11. mars 2014, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir bárust ekki frá sóknaraðila.

Málið var tekið fyrir á fundi nefndarinnar 30. apríl 2014.

II.

Málsatvik.

Þann 23. október 2006 tók sóknaraðili lán nr. X hjá FF. Lánið var ólögmeitt gengistryggt lán og var fyrst endurreiknað þann 30. september 2010. Lánið var greitt upp þann 5. mars 2012. Við leiðréttan endurreikning lánsins þann 5. september 2013 myndaðist inneign að fjárhæð kr. 544.805.

Þann 14. júní 2011 samþykkti Fjármálaeftirlitið samruna L og FF við F þar sem fyrrnefndum félögum var slitið án skuldaskila og sameinuð F. Gert var ráð fyrir að samruninn miðaðist við 31. desember 2010.

Með úrskurði héraðsdóms Reykjaness uppkveðnum 6. september 2012 var bú sóknaraðila tekið til gjaldþrotaskipta. Þann 1. október 2012 lýsti varnaraðili kröfum í bú sóknaraðila samtals að fjárhæð kr. 1.483.655. Skiptum lauk þann 15. janúar 2013 með því að kr. 47.700 greiddust upp í veðkröfur en ekkert fékkst upp í almennar kröfur og eftirstæðar kröfur. Í kjölfarið afskrifaði bankinn kröfur samtals að fjárhæð kr. 1.459.741 þann 25. október 2012, þar af kr. 576.767 vegna láns nr. Y.

Þann 5. september 2013 tilkynnti varnaraðili sóknaraðila um leiðréttan endurreikning á láni nr. X. Leiðréttingin tók mið af dómafordæmum Hæstaréttar í málum nr. 600/2011 og 464/2012. Útreikningur leiðréttis endurreiknings var miðaður við 25. október 2012, þegar varnaraðili afskrifaði lán sóknaraðila. Varnaraðili lýsti í bréfinu yfir skuldajöfnuði vegna afskriftar láns nr. Y, að fjárhæð kr. 576.767.

Þann 3. október 2013 krafðist sóknaraðili endurgreiðslu vegna ofgreiðslu láns nr. X. Varnaraðili kvaðst þann 26. nóvember 2013 standa við skuldajafnaðaryfirlýsinguna og viðmiðunardagsetningu við leiðréttan endurreikning.

Sóknaraðili skaut málinu til nefndarinnar með kvörtun dagsettri 8. febrúar 2014.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili krefst þess að varnaraðili borgi henni leiðréttingu bílaláns nr. X, að upphæð kr. 544.805 auk vaxta frá leiðréttingardegi.

Sóknaraðili kveðst kvarta yfir því að varnaraðili taki leiðréttingu bílaláns og skuldajafni við lán sem afskrifað hafi verið í október 2012 og breyti dagsetningu á leiðréttingunni. Sóknaraðili kveðst ósátt við að varnaraðili geti ráðskast með peninga sem bankinn hafi rukkað ólöglega og beri að greiða til baka samkvæmt dómsúrskurði.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess að kröfu sóknaraðila verði hafnað.

Varnaraðili kveður viðmiðunardagsetningu og dagsetningu afskrifar hafa verið valda þá sömu í stað þess að framreikna kröfurnar til 5. september 2013, enda hefði við þá leið myndast mismunur á kröfunum þar sem inneign sóknaraðila hefði borið seðlabankavexti á því tímabili meðan krafa bankans hefði borið dráttarvexti.

Varnaraðili vísar um skuldajafnaðarrétt til 2. mgr. 165. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti og almennra reglna kröfuréttar um skuldajöfnuð. Bæði gagnkrafta varnaraðila og aðalkrafta sóknaraðila hafi uppfyllt almenn skilyrði kröfuréttar um skuldajöfnun, en bæði aðalkrafta og gagnkrafta hafi verið fjárkröfur sem komnar hafi verið á gjalddaga og lögvarðar samkvæmt almennum reglum kröfu- og samningaréttar.

Varnaraðili telur að öllu framangreindu virtu að ekki séu fyrir hendi forsendur til að verða við kröfu sóknaraðila. Beri því að hafna kröfum sóknaraðila.

V.

Niðurstaða.

Ágreiningur aðila lýtur að því hvort varnaraðila hafi verið heimilt að skuldajafna kröfu vegna láns nr. Y á móti kröfu sóknaraðila um endurgreiðslu ofgreidds fjár.

Þann 14. júní 2011 samþykkti Fjármálaeftirlitið samruna L og FF við varnaraðila, á grundvelli 1. mgr. 106. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki. Varnaraðili tók við öllum réttindum og skyldum FF og L. Varnaraðili hefur því tekið við sem gagnaðili að kröfu sóknaraðila á hendur FF.

Varnaraðili á kröfu á hendur sóknaraðila á grundvelli skuldabréfs nr. Y, enda fékkst hún ekki greidd við gjaldþrotaskipti sóknaraðila og er krafan ekki fyrnd, sbr. 2. mgr. 165. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl., í því sambandi skiptir ekki máli að varnaraðili hafi afskrifað kröfuna í bókhaldi sínu.

Í íslenskum rétti hefur verið talið að heimild fjármálafyrirtækja til að skuldajafna peningakröfum sem þau eignast á viðskiptamenn sína við innstæður eða önnur fjárhagsleg réttindi sem viðskiptamaðurinn á í viðkomandi banka eða sparisjóði sé miklum takmörkunum háð.

Styðjast þessar takmarkanir öðru fremur við það hlutverk fjármálafyrirtækja að taka að sér vörslur fjármuna fyrir viðskiptamenn sína. Er það almennt ekki samræmanlegt þessu hlutverki að banki gangi að innstæðum eða öðrum fjárhagslegum réttindum til að fullnusta eigin kröfur. Þessi sjónarmið eiga á hinn bóginn ekki við um kröfu viðskiptamanns um útgreiðslu fjár vegna endurreiknings skuldabréfaláns, á sama tíma og hann skuldar sama banka gjaldfallnar peningakröfur, sbr. úrskurði úrskurðarnefndar um viðskipti við fjármálafyrirtæki nr. 83/2013 og 2/2014 og 100. gr. laga um gjaldþrotaskipti nr. 102/1991.

Þá skal áréttað að jafnvel þótt skuldajöfnunarréttur varnaraðila yrði ekki viðurkenndur, gæti eingöngu þrotabú sóknaraðila beint kröfum að varnaraðila vegna inneignarinnar sem myndaðist við endurreikninginn. Skipaður skiptastjóri fer einn með forræði búsins.

Verður í ljósi framangreinds ekki hjá því komist að hafna kröfu sóknaraðila.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Kröfu sóknaraðila, M, á hendur varnaraðila, F, er hafnað.

Reykjavík, 30. apríl 2014.

Haukur Guðmundsson

Geir Arnar Marelsson

Jóhann Tómas Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Unnur Erla Jónsdóttir